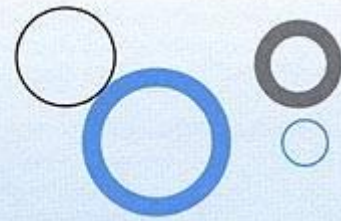

**Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer**

**15 juni 2022
ALV**

Nieuwsbrief

Locatie ALV:

Waar: Catharinacapel Harderwijk

INHOUD

Van de voorzitter	2
Van de secretaris	3
Agenda Algemene ledenvergadering 15 juni 2021	4
Concept verslag ALV 15 april 2021	5
Financieel jaarverslag 2021	7
Samenvatting van het Brainstorm Resultaat over de toekomst en de activiteiten van de wew	11
Waterbeheerders in the picture	13
De groene glazenmakerprijs	17
Themanummers	20

**Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer**

De **NIEUWSBRIEF** is een uitgave van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer. De werkgroep is een vereniging die zich inzet voor een optimale benutting van ecologisch kennis ten behoeve van het waterbeheer in Nederland.

Artikelen, advertenties en mededelingen kunnen aangeleverd worden tot 4 weken vóór een Algemene Ledenvergadering, bij voorkeur via email zonder opmaak. Zie voor redactieadres hieronder.

Voorzitter

Reinder Torenbeek
Torenbeek consultant
reinder@torenbeek.net

Secretaris

Christa Groshart
Ministerie I&W Den Haag
Voor WEW-zaken: secretaris@wew.nu

Bestuurslid

Peter van Puijenbroek
Planbureau voor de Leefomgeving
peter.vanpuijenbroek@pbl.nl

Bestuurslid

Ralf Verdonschot
Alterra, Wageningen UR
Postbus 47
6700 AA Wageningen
Ralf.verdonschot@wur.nl

Penningmeester

Ronald Bijkerk
Bureau Waardenburg Vestiging Noord
Postbus 111, 9750 AC Haren
r.bijkerk@buwa.nl

Beheer website

Roelf Pot
roelfpot@wxs.nl

Bestuurslid

Harry Boonstra
Wetterskip Fryslân
Fryslanplein 3
8914 BZ Leeuwarden
HBoonstra1@wetterskipfryslan.nl

Redactie Nieuwsbrief

-vacant-

Artikelen uit dit blad mogen worden overgenomen onder volledige bronvermelding.

VAN DE (SCHEIDEND) VOORZITTER

“Volgende week is er een bijeenkomst van de Werkgroep Biologische Waterbeoordeling”, zei mijn begeleider. “Ga maar mee; daar kun je nog wat van leren”. Het was 1984. Ik liep stage bij het (voormalig) Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden in Dordrecht. Mijn onderwerp was onderzoek naar de kwaliteit van percolatiewater van havenslibdepots en vuilstortplaatsen. Maar mijn begeleider wist dat ik met mijn studie de kant van de hydrobiologie op wilde.

Die bijeenkomst van de WBW was in het provinciehuis van Utrecht waar de WBW altijd vergaderde. Ik weet niet meer wat er die keer besproken is, maar ik weet nog wel dat ik het een interessante club vond. Mensen van verschillende instellingen uit het hele land die discussieerden over het gebruik van planten en dieren om de kwaliteit van het oppervlaktewater te beoordelen. Dat was nieuw; normaliter werden daarvoor alleen chemische analyses te gebruikt.

Sindsdien ben ik altijd lid geweest van de WBW. De naam van de vereniging is op een gegeven moment gewijzigd in WEW; Werkgroep Ecologisch Waterbeheer. Ik ben actief geweest in de subgroep beekherstel en ik ben een tijd redacteur van de Nieuwsbrief geweest. In 2012 werd ik gevraagd voorzitter te worden en op de ALV van dat jaar in Harderwijk ben ik als zodanig aangesteld.

Nu, na 10 jaar, vind ik het tijd om te stoppen. Op de komende ALV – toevallig weer in Harderwijk – zal ik als voorzitter afscheid nemen. Ik heb de functie met veel plezier uitgeoefend. Ik wens mijn opvolger veel succes en ik hoop nog lang lid van de WEW de blijven. Maar ik hoop vooral dat begeleiders hun stagiairs blijven meenemen naar bijeenkomsten van de WEW. Volgens mij wordt er nog steeds over belangrijke dingen gediscussieerd; discussies waar studenten nog veel van kunnen leren.

Reinder Torenbeek

Blauwborst in het riet, foto Christa Groshart

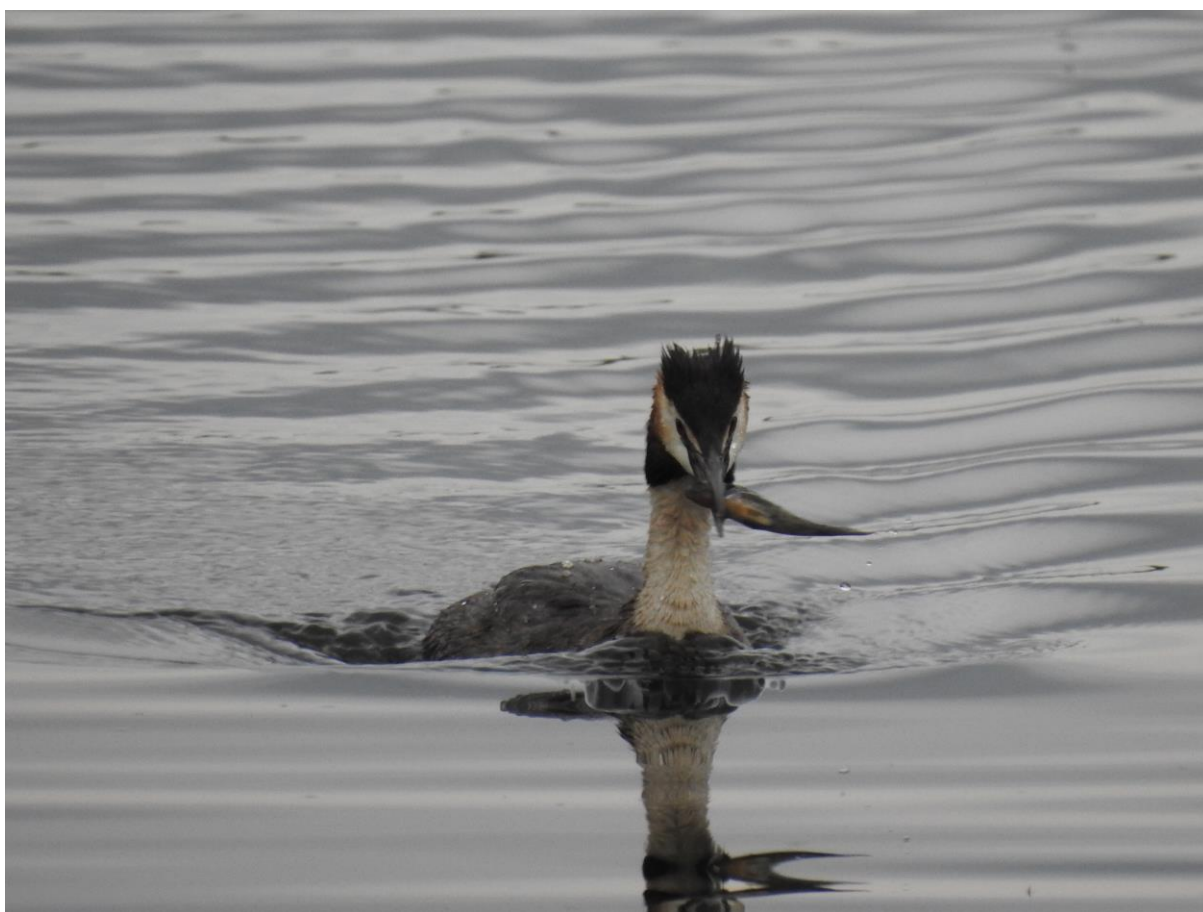

Nu, in 2022, lijkt het alsof we het ergste van de coronacrisis hebben gehad. Naast alle grote opgaven (verandering klimaat, zorgelijke afname van de biodiversiteit) hebben we nu ook nog te maken met een oorlog die ons allemaal al indirect raakt maar ook een directe bedreiging voor ons kan worden. Door het kabinet waren net de eerste stappen gezet om te streven naar aanpassing van de intensieve landbouw waarmee ook een bedrage aan een betere ecologische waterkwaliteit geleverd kon worden. Met deze recente ontwikkelingen zullen de prioriteiten waarschijnlijk opnieuw worden bepaald. We zullen zien hoe het allemaal verder gaat.

2022 is ook het laatste jaar van de Kennisimpuls Waterkwaliteit die mooie resultaten heeft opgeleverd door het ontwikkelen van een Stroomgebiedsbrede Ecologische Syteem Analyse (SESA) en een Ecologische Sleutelfactor Toxiciteit (ESF Toxiciteit). Gebleken is ook dat er een opgave restereert om de KRW doelen in 2027 te halen. De WEW is dus nog steeds heel belangrijk om waterkwaliteit onder de aandacht te blijven brengen.

De WEW heeft op dit moment 404 leden.

Christa Groshart

Fuut met visje (ZH), foto Christa Groshart

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING 15 JUNI 2021

1. Opening
2. Notulen vorige ALV 15 april 2021
3. Financiën
 - a. Financieel jaarverslag 2021
 - b. Verslag kascontrolecommissie 2021
 - c. Begroting 2022
 - d. Vaststellen contributie op nul euro
 - e. Samenstelling kascontrolecommissie 2022
4. Samenstelling bestuur:
 - a. Aftreden bestuursleden: Reinder Torenbeek en Christa Groshart.
 - Christa is herkiesbaar
 - Reinder stopt met zijn bestuursactiviteiten.
 - b. Peter van Puijenbroek stelt zich beschikbaar als nieuwe voorzitter
5. Terugkoppeling over Toekomstige Acties van de WEW
6. Rondvraag
7. Sluiting

Parende en eileggende vuurjuffers Markelo (Ov), foto Christa Groshart

CONCEPT VERSLAG ALV 15 APRIL 2021

Plaats

Digitaal

Aanwezige leden (32/35)

Reinder Torenbeek (vz), Ronald Bijkerk, Martin Droog, Peter van Puijenbroek, Harry Boonstra, Ralf Verdonschot, Christa Groshart (secr.), Ernst Raaphorst, Annet Pouw, Herman Offereins, Jeanette Renders, Michel Wilhelm, Jan Janse, Bas van der Wal, Jako van der Wal, Marianne Wolfs, Roelf Pot, Lucas Doef, Iris van Eck, Miriam Collombon, Hindrik Bijma, Harmke van Dam, Marieke de Lange, Han Kessels, Herman van Dam, Jako van der Wal, Erik ten Winkel, Maria van Herk, Marieke de Lange, wie nog meer?

Afwezig met kennisgeving

Geen afmeldingen ontvangen

1 Opening om 16.00 uur

2 Notulen vorige ALV 26 april 2019

De notulen worden vastgesteld zonder wijzigingen.

3 Financiën

- a) Financieel jaarverslag 2019 en 2020
Het financieel verslag over het boekjaar 2019 is gepubliceerd in de WEW Nieuwsbrief 54, die eind oktober 2020 naar de leden is verstuurd. Deze is nog niet besproken en dat zullen we daarom nu ook doen. In 2019 is er een minder hoog bedrag aan donaties binnen gehaald. Het financieel verslag van 2020 is gepubliceerd in WEW Nieuwsbrief 55, die op 29 maart 2021 naar de leden gestuurd is. In 2020 is geen verzoek voor een donatie verstuurd omdat er geen activiteiten zijn geweest in 2020 en er een discussie over het voortbestaan van de WEW was. Er zijn geen vragen.
- b) Verslag Kascontrolecommissie
De Kascontrolecommissie, bestaande uit Erik ten Winkel en Maria van Herk hebben de financiële stukken bestudeerd. De kascontrolecommissie adviseert de ALV om de jaarrekening over 2019 en 2020 goed te keuren en de penningmeester en de overige leden van het bestuur décharge te verlenen over het gevoerde beleid in het jaar 2019 en 2020. De aanwezige leden van de WEW stemmen hiermee in. De Kascontrolecommissie wordt bedankt voor hun inspanning.
- c) Begroting 2020 en 2021
De begroting van 2021 geeft aan dat er voldoende geld in kas is.
- d) Vaststellen contributie
Omdat er voldoende geld in kas is, wordt voorgesteld om de contributie te handhaven op nul Euro en dit wordt aangenomen.
- e) Samenstelling Kascontrolecommissie 2021
De kascontrolecommissie bestond uit Erik ten Winkel en Maria van Herk. Erik ten Winkel heeft twee opeenvolgende jaren deel uitgemaakt van de Kascontrolecommissie en wordt bedankt. Jako van der Wal meldt zich om Maria van

Herk bij te staan in de kascontrolecommissie in 2022. Derhalve zijn Maria van Herk en Jako van der Wal in 2022 de kascontrolecommissie.

4 Samenstelling bestuur

- a) Aftreden bestuursleden: Reinder Torenbeek en Ronald Bijkerk. Ronald is herkiesbaar en Reinder is herkiesbaar voor nog 1 jaar. Ronald en Reinder (voor 1 jaar) worden herkozen.
- b) Martin Droog treedt af en Peter Puijenbroek stelt zich beschikbaar als bestuurslid. Martin Droog licht zijn tussentijds aftreden toe en wordt bedankt voor zijn inzet. Peter van Puijenbroek wordt benoemd als nieuw bestuurslid.

5 Presentatie van de WEW prijs

Het bestuur heeft in overleg met een aantal leden een WEW prijs ingesteld voor jongeren (tot 35 jaar) met een goed, innovatief idee. Zij mogen deze prijs indienen op 2 Atjes of via een filmpje van maximaal 2 minuten. Ter promotie van de prijs is door Ernst Raaphorst een promotiefilmpje gemaakt. De prijs heet de Groene glazenmakerprijs en zal bestaan uit een fysieke prijs: een glazen groene glazenmaker. Daarnaast zal de WEW alles in het werk stellen om de prijswinnaar verder te helpen met zijn idee. Er is een beoordelingscommissie waarin een vertegenwoordiger van de STOWA, de Hogescholen, RWS, de WEW, Netwerk Groene bureaus en NIOO. Tot 31 oktober kunnen ideeën ingediend worden. Op 18 november wordt de prijs uitgereikt tijdens een nieuwe themadag. Het filmpje wordt vertoond en iedereen is enthousiast. De leden vinden dit een mooi initiatief en gaan het filmpje verspreiden.

6 Rondvraag

Geen

7 Sluiting

Reinder sluit de ALV om 17.00 uur

Lepelaars in Waalbos Rijsoord (ZH), foto Christa Groshart

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2021

In dit financiële verslag over het boekjaar 2021 zijn alle baten en lasten opgenomen die betrekking hebben op dit boekjaar, ongeacht de datum van betaling of ontvangst.

Baten

De baten van de WEW komen normaliter voor het overgrote deel voort uit donaties. Kleine en tegenwoordig te verwaarlozen inkomsten halen we uit rente en, incidenteel, uit entreegelden van niet-leden en de verkoop van themanummers. Belangrijk voor de WEW zijn de facilitaire ondersteuning door de STOWA en de ruime financiële bijdrage van Rijkswaterstaat in voorgaande jaren.

Het bedrag aan donaties in het boekjaar 2021 is net als in 2020 nihil, omdat we ook in het afgelopen jaar 2021 geen verzoek om een donatie aan de leden hebben verstuurd. Het bestuur van de WEW had in 2020 hiertoe besloten omdat de pandemie het onmogelijk maakte om themadagen en ALV op de gebruikelijke wijze doorgang te laten vinden.

Lasten

De lasten over het boekjaar 2021 zijn 69 procent lager dan begroot. Dat komt vooral omdat we geen financiële ondersteuning hebben hoeven geven aan initiatieven waar de WEW zich mee kan verenigen (donaties) en minder geld hebben uitgegeven aan de organisatie van WEW-activiteiten. Wel kon in 2021 de goed bezochte themadag Rewilding digitaal plaatsvinden in de vorm van een webinar. De kosten hiervoor zijn door de WEW betaald uit de financiële reserve. De tweede, fysieke themadag in november moest op het laatste moment afgeblazen worden, waardoor we een rekening voor reeds gemaakte cateringkosten moesten incasseren.

Resultaat

Het boekjaar is afgesloten met een negatief saldo van -2.822,- Euro.

Balans

Het eigen vermogen van de WEW is in 2021 afgenomen met 2.822,- Euro, tot een bedrag van 28.985,- per 31 december 2021. Hiervan staat 20.053,- op een ASN spaarrekening.

Donateurs

In 2021 is geen beroep gedaan op onze donateurs. De WEW heeft wel steun gehad van donateurs "in natura", zoals onze vrijwilligers en de STOWA die de kosten op zich neemt van zaalhuur voor bestuursvergaderingen.

Begroting

In 2022 wil de WEW bij voorkeur twee fysieke bijeenkomsten organiseren. Hiervoor is een bedrag van 4.500,- Euro begroot. De post Donaties omvat onze financiële steun aan initiatieven die het ecologisch waterbeheer ten goede komen. Ook zitten in deze post uitgaven in verband met de WEW-prijs voor jonge professionals in het ecologisch waterbeheer.

In het voorjaar van 2022 wil de WEW weer een verzoek om een donatie aan onze leden versturen. De verwachte opbrengst hiervan is niet voldoende om de begrote kosten te dekken in verband met een niet-jaarlijkse uitgave voor de website van 2.000,- Euro. We verwachten daardoor een verlies van 3.480,- Euro. Het vermogen van de WEW is groot genoeg om dit verlies op te kunnen vangen. Daarbij komt dat de ALV in het verleden heeft gezegd dat wij meer met ons vermogen moeten doen.

Voorstel

Het voorstel aan de ALV is:

- om de begroting voor 2022 vast te stellen;
- om de contributie voor leden voor 2022 vast te stellen op nul euro.

Noordlaren, 21 mei 2022 Ronald Bijkerk

Larve van de grote keizerlibel, foto Christa Groshart

Resultatenrekening 2021

	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Baten		
Donaties	4.500	0
Rente	0	0
Overige	0	0
Totaal baten	4.500	0
Lasten		
Kamer van Koophandel	0	0
Bijeenkomsten/excursies	4.000	2.080
Bestuursvergaderingen	120	0
Vergoedingen	1.000	0
Reiskosten	0	0
Attenties	80	350
Themanummers	0	0
Donaties	3.500	107
Porto- en kantoorartikelen	0	0
Website	170	163
Bankkosten	130	121
Overige kosten	0	0
Totaal lasten	9.000	2.822
Resultaat	-4.500	-2.822

Balans per 1 januari 2021

Activa		Passiva	
Betaalrekening	11.763	Eigen vermogen	31.806
Spaarrekening	20.053		
Voorraad themanummers	0	Nog te betalen	10
Totaal	31.816	Totaal	31.816

Toelichting

Nog te betalen: Te verwachten rekening bankkosten december 2020

Balans per 31 december 2021

Activa		Passiva	
Betaalrekening	9.449	Eigen vermogen	28.985
Spaarrekening	20.053		
Voorraad themanummers	0	Nog te betalen	517
Totaal	29.502	Totaal	29.502

Toelichting

Nog te betalen: Te verwachten rekening bankkosten december 2021
Rekening catering themadag november 2021

Begroting boekjaar 2022

	Begroting 2022	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
Baten				
Donaties	5.000	0	0	4.495
Rente	0	0	0	5
Overige	0	0	0	0
Totaal baten	5.000	0	0	4.500
Lasten				
Kamer van Koophandel	0	0	0	0
Bijeenkomsten/excursies	4.500	2.080	0	1.761
Bestuursvergaderingen	50	0	186	145
Vergoedingen	0	0	0	0
Reiskosten	0	0	0	0
Attenties	300	350	0	66
Themanummers	0	0	0	0
Donaties	1.500	107	0	1.000
Porto- en kantoorartikelen	0	0	0	0
Website	2.000	163	1.978	163
Bankkosten	130	121	120	123
Overige kosten	0	0	0	0
Totaal lasten	8.480	2.822	2.284	3.258
Resultaat	-3.480	-2.822	-2.284	1.242

Toelichting Lasten

Vergoedingen omvat financiële tegemoetkoming voor de organisatie van WEW uitingen

Donaties omvat ondersteunende giften en uitgaven in het kader van de WEW-prijs en initiatieven van derden

Het begrote bedrag Website omvat hosting, onderhoud en uitbreiding functionaliteit

SAMENVATTING VAN HET BRAINSTORM RESULTAAT OVER DE TOEKOMST EN DE ACTIVITEITEN VAN DE WEW

Op de ALV van april 2021 hebben we het gehad over de toekomst van de WEW en zijn er door diverse mensen ideeën geopperd. Naar aanleiding daarvan heeft het bestuur de volgende samenvatting opgesteld.

Wie zijn wij?

Wij zijn een vereniging van mensen die werkzaam zijn (geweest) op het gebied van ecologisch waterbeheer – of daar belangstelling voor hebben. Uitdrukkelijk willen we ook studenten en jonge ecologen bij onze vereniging betrekken. Onze leden zijn op persoonlijke titel lid en vertegenwoordigen dus niet hun werkgever.

Wij bieden een platform voor discussies over (nieuwe) ontwikkelingen en vraagstukken in en gerelateerd aan het ecologisch waterbeheer. We doen dat met een kritische, overkoepelende en soms filosofische blik. We zijn eigenwijs en grensverleggend. We zijn een denktank en we willen elkaar informeren en vooral elkaar inspireren.

De onderwerpen waar we ons mee bezig houden kunnen praktisch van aard zijn (bijvoorbeeld bemonstering en analyse), maar ook gerelateerd aan waterbeheer en bestuurlijke ontwikkelingen. Door de onderwerpen die we kiezen en de manier waarop we die benaderen proberen we iets extra's te bieden naast de diverse gremia die er zijn over specifieke onderwerpen rond het (ecologisch) waterbeheer.

Wat doen wij?

Onze voornaamste activiteit is het organiseren van themadagen en excursies. Op een themadag wordt een bepaald onderwerp behandeld, meestal ingeleid door één of enkele sprekers, waarna ruime gelegenheid wordt geboden om over het onderwerp te discussiëren. Excursies zijn bedoeld om het thema van de dag concreet te aanschouwen en zo het gekozen onderwerp tot leven te laten komen.

Een themadag kan op zichzelf staan, maar kan ook een vervolg hebben. Dit kan verschillende vormen hebben, bijvoorbeeld een inhoudelijk document of een samenvattende opinie, waarmee we bijvoorbeeld bestuurlijke beïnvloeding willen uitoefenen. Ook kan het zijn dat een werkgroep bepaalde zaken verder uitwerkt, waarna bijvoorbeeld opnieuw een themadag rond het onderwerp georganiseerd kan worden.

Sinds Corona is het organiseren van online bijeenkomsten gemeengoed geworden. Fysieke bijeenkomsten leiden makkelijker tot verbinding, online bijeenkomsten tot een groter aantal deelnemers. Voor een goede, inhoudelijke discussie waarbij we elkaar ook inspireren, denken we dat fysieke bijeenkomsten beter werken en beter passen bij de aard en doelstelling van onze bijeenkomsten. Daarom zullen we vaak voor fysieke bijeenkomsten kiezen.

Visbemonstering in het Waalbos, foto Christa Groshart

Staafwants Waalbos (ZH), foto Christa Groshart

WATERBEHEERDERS IN THE PICTURE

Naam:	Simone van Dam
Werkzaam bij:	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Functie:	Adviseur Ecologie en Waterkwaliteit
Opleiding:	Biologie VU/WUR

Waarvan in je werk ben je het afgelopen jaar blij geworden?

Ik werk nog maar kort bij het waterschap en ben dus nog volop aan het leren. Het leuke in mijn werk tot nu toe vind ik de diversiteit aan onderwerpen waar ik mij mee bezig mag houden: naast KRW en monitoringsprogramma's zijn dat ook nieuwe onderwerpen in het waterbeheer zoals drijvende zonnepanelen en aquathermie. Verder bereiden wij ons voor op de komst van de bever. HHNK is een van de laatste waterschappen waar de bever nog niet voorkomt. Het leuke in mijn werk vind ik ook het overleg met diverse organisaties. Bij de meeste onderwerpen waar ik mij mee bezig hou is er afstemming nodig, niet alleen intern, maar ook met diverse externe organisaties. Het overleggen in een brede, gemixte groep van deelnemers van verschillende achtergronden vind ik erg leuk en leerzaam.

Van wat in je werk ben je het afgelopen jaar gefrustreerd geraakt?

Gelukkig ben ik in het afgelopen jaar nog niet echt gefrustreerd geraakt. Ik moet nog wel wennen aan het politieke/bestuurlijke aspect. Zomaar iets veranderen vanuit de ecologie kan niet; er spelen bijna altijd ook diverse andere aspecten een rol waar je rekening mee moet houden. En ik merk helaas dat het soms nog steeds nodig is om waterkwaliteit intern onder de aandacht te brengen bij andere afdelingen van het schap.

Wat zijn volgens jou de grootste knelpunten voor de verbetering van de ecologische kwaliteit van oppervlaktewater?

Binnen ons beheergebied is de hoge voedselrijkdom van het water nog steeds een groot knelpunt. Er vinden allerlei pilots met maatregelen rond bv bemesting plaats om uit- en afspoeling te voorkomen, maar sommige gebieden zijn heel waterrijk met veel smalle percelen wat het lastig aan te pakken maakt. Verder denk ik dat toxische stoffen nog steeds een knelpunt zijn. We meten veel stoffen, maar er zijn nog veel meer stoffen die we niet meten. Het zou wel eens kunnen dat die toxische druk groter is dan we denken. En ja, verder ben ik bang dat in de toekomst exoten, zoals de uitheemse rivierkreeften in ons gebied een probleem kunnen worden.

Welk advies zou je een senior ecooloog in het waterbeheer willen geven?

Belangrijk is natuurlijk dat de senioren hun kennis overdragen. Bij ons is Gert van Ee als ervaren ecooloog onlangs met pensioen gegaan, gelukkig heb ik nog veel van hem kunnen leren. Maar niet alleen de overdracht van kennis intern bij een waterschap is belangrijk, ook kennisuitwisseling met andere waterschappen en organisaties is dat. Het zou goed zijn als ook de oudere, ervaren ecologen naar bijeenkomsten van overleggroepen blijven komen en de junioren kunnen meenemen in al uitgevoerde onderzoeken/inspireren voor de toekomst.

Wat voor rol zou de WEW anno 2022 moeten/kunnen spelen?

Wat ik jammer vind, is dat bij universiteiten weinig bekend is over wat waterschappen doen, ik ben eigenlijk toevallig in de waterschapswereld gerold. Daar zou eigenlijk meer aandacht voor moeten komen, zodat studenten zien wat voor mooie werkkansen er bij waterschappen zijn. Ik vind de discussies rond allerlei thema's belangrijk. Er zijn naast de WEW diverse andere groepen die zich met specifieke onderwerpen bezighouden. Bij de WEW zijn de onderwerpen vaak wat breder. Er zou op themadagen misschien meer tijd voor discussie moeten zijn. Overigens werken die discussies het beste als je fysiek bij elkaar komt. Wat mij betreft mogen er dus weer fysieke bijeenkomsten georganiseerd mogen worden.

Naam:	Ronald Gylstra
Werkzaam bij:	Waterschap Rivierenland
Functie:	Adviseur Ecologie en Waterkwaliteit?
Opleiding:	Biologie WUR?

Waarvan in je werk ben je het afgelopen jaar blij geworden?

Ik werk al vanaf 2007 bij Waterschap Rivierenland en daarvoor bij de Wageningen Universiteit, vakgroep Aquatische ecologie en Waterkwaliteit. Dus ik ben al vele decennia werkzaam op dit vakgebied. En ik vind het nog steeds leuk! Mijn werkgever geeft veel ruimte voor invulling van mijn werk en daarbij heb ik ook 3 collega's ecologen met elk hun eigen specialiteit, waardoor we elkaar mooi aanvullen. Het werk aan de aquatische ecologie blijft boeien en daardoor blijf ik kennis opdoen, samen met anderen. Ik noem de Stowa, en Bas van der Wal in het bijzonder, als stimulerend voor het vakgebied. Oudere werknemers krijgen vaak de vraag: hoe lang **moet** je nog? **Helaas moet ik over enkele jaren met pensioen.** Zo mooi is het vakgebied en het werk bij een waterschap is leuk, stimulerend, veel contact met studenten, wetenschappers en collega waterschappers en dat op het raakvlak van praktijk en wetenschap. En je werkt aan het verbeteren van de waterkwaliteit.

Van wat in je werk ben je het afgelopen jaar gefrustreerd geraakt?

Nee, ik ben niet gefrustreerd geraakt. Er is bijvoorbeeld steeds meer aandacht voor ecologie en biodiversiteit. Tegenslagen over de achteruitgang van de natuur horen erbij.

Wat zijn volgens jou de grootste knelpunten voor de verbetering van de ecologische kwaliteit van oppervlaktewater?

Het is triest gesteld met de natuur. De sloten lijken steeds meer op elkaar, de extremen in mooie en slechte sloten vallen weg, waardoor het veel moeilijker is om een sloot te vinden die bijvoorbeeld vol met salamanders of fonteinkruiden zit. Sloten met kwel komen minder voor, bij Rivierenland komt dit ook door de gestage verlaging van het rivierpeil. Minder kwel leidt ook tot minder afvoer, niet alleen van water maar ook van nutriënten. De discussies over natuur blijven vaak beperkt tot de Natura 2000 gebieden. Maar het gevarieerde en dragende landschap erom heen verdwijnt, daar was grote biodiversiteit. **KRW-doelen en wetgeving zijn een mooi instrument.** Met de KRW heeft de biologie net als bij de N2000 een wettelijke plaats gekregen. Met deze wetgeving zijn er veel kansen voor het herstel van de aquatische systemen. Wij moeten de juiste maatregelen kiezen om de juiste kwaliteit te krijgen. Daarbij is een enorm samenspel van factoren relevant. Maar veelal is dit gericht op het verkrijgen van de GEP. Dat is een minimaal beleidsdoel wat soms ver af staat van een werkelijke goede ecologische toestand. Als we dat doel al halen. Bij de stikstof-problematiek heeft de rechter een uitspraak gedaan, krijgen wij bij waterkwaliteit ook dergelijke rechtszaken? De GEP is iets anders dan een goede kwaliteit. **Met een 4 ga je niet over op school, maar met de KRW is dat wel mogelijk.** Daarbij speelt ook dat de goede, lokale kwaliteit vaak niet meer bekend is. We denken dan met een natuurvriendelijke oever het watersysteem te herstellen. Aan de ecologen de taak om de kwaliteit weer terug te halen. De tijd zit wel mee, er is nu meer aandacht voor biodiversiteit en landschap.

Welk advies zou je een junior ecooloog in het waterbeheer willen geven?

Als ecooloog ben je werkzaam in de bestuurlijke context, daarvoor heb je bestuurlijke antennes nodig. Hou daar rekening mee. Veel aandacht gaat uit naar de KRW, maar ook de provinciale doelen zijn belangrijk, bij Rivierenland zelfs 5 provincies. Kortom, een hele mooie baan in een bestuurlijke omgeving op het raakvlak van wetenschap en praktijk!

Wat voor rol zou de WEW anno 2022 moeten/kunnen spelen?

In de WEW komt de kennis en energie vanuit beleid, wetenschap en advies bij elkaar. Ik merk als waterschapper dat dat het erg helpt als er van buitenaf benadrukt wordt dat er aan het herstel van het landschap gewerkt moet worden. Zou mooi zijn als die kennis en energie zich daarop kan richten in de vorm van gezamenlijke producten.

Ronald voor zijn verzameling aardewerk.

DE GROENE GLAZENMAKERPRIJS

In 2021 heeft de WEW de Groene Glazenmakerprijs ingesteld voor innovatieve ideeën van jonge watermensen. Er zijn acht ideeën ingediend. De beste drie ideeën zijn door de deskundige jury (Sven Teurlinks NIOO; Marcel Klinge Witteveen&Bos; Marcel Bakker RWS; Annet Pouw Aeres; Ralf Verdonschot WUR; Bas van der Wal STOWA) geselecteerd en pitchten hun idee bij de Algemene Ledenvergadering. Daar wordt het beste innovatieve idee gekozen door de aanwezigen. Onderstaand worden de drie beste ideeën beschreven.

Van Krabbensleuf naar Kreeftensleuf

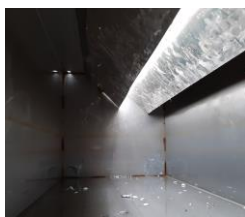
Idee van: Janne Brouwers en Michiel Cornelis

Uitheimse rivierkreeften komen steeds vaker voor in Nederland en België. De inheemse Europese Rivierkreeft (*Astacus astacus*) is bijna helemaal verdwenen uit beide landen en het is nog niet geheel duidelijk wat het effect is van de invasieve rivierkreeft op het ecosysteem. Hierdoor is het noodzakelijk dat er meer onderzoek uitgevoerd wordt naar uitheimse rivierkreeften.

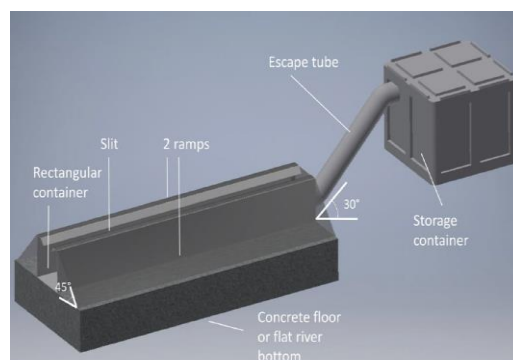
Het doel van dit onderzoek is het bestuderen van de effectiviteit van de zogenaamde 'krabbensleuf' op de invasieve en uitheimse rivierkreeftsoorten (rode Amerikaanse rivierkreeft en Californische rivierkreeft).

Het idee om de zogenaamde 'krabbensleuven' te onderzoeken op uitheimse rivierkreeften en de functionaliteit op uitheimse rivierkreeften is ontstaan naar aanleiding van de reeds bestaande en zogenaamde 'krabbensleuven'. Krabbensleuven zijn eerder getest (door de Universiteit Antwerpen en de Vlaamse Milieu Maatschappij) en aangelegd geweest in de Kleine Nete te Grobbendonk te Vlaanderen. Het doel van de krabbensleuven is om de migratie van Chinese Wolhandkrab te beperken. Meer informatie is onder meer terug te vinden via volgende link: [Primeur in Vlaanderen: de krabbensleuf — Vlaamse Milieumaatschappij \(vmm.be\)](https://www.vlaamse-milieumaatschappij.be/nieuws/primeur-in-vlaanderen-de-krabbensleuf).

Tijdens het onderzoek is de krabbensleuf diverse keren aangepast tot een functionerende kreeftensleuf. Het opzet is dat de kreeften via de oploopplaten in de sleuf terecht komen en daar niet meer uit kunnen ontsnappen. Via een opvangsysteem kan de bak/container vervolgens geleegd worden. Op deze manier hopen we een bijdrage te leveren aan het beperken van de verspreiding van deze uitheimse soorten.

Figuur 1: Kreeftensleuf, © Michiel Cornelis

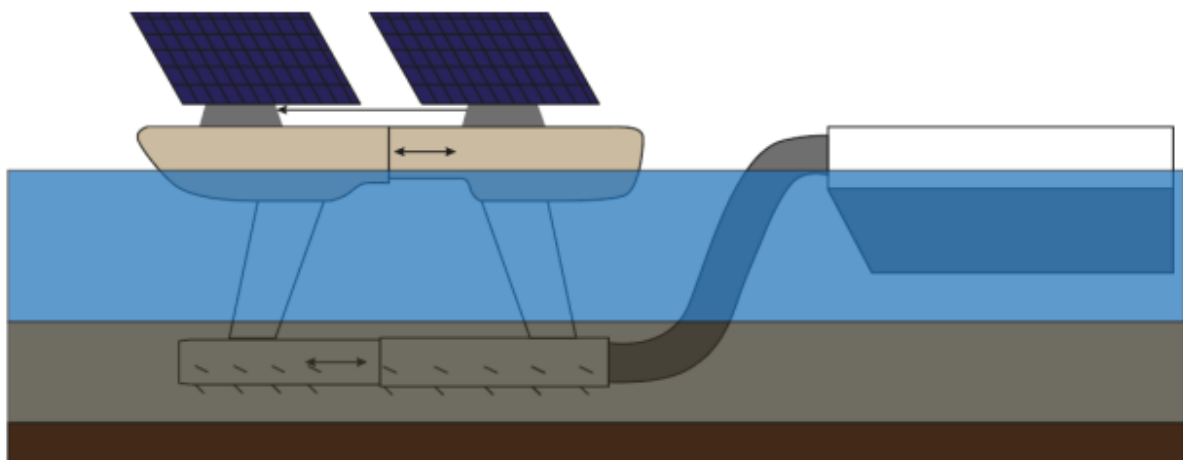
Figuur 2: Krabbensleuf © Schoelynck, et al. 2020

De Mudworm

Idee van: Mark van Heukelum Oak Consultants

In plaats van het periodiek volledig baggeren van een watergang, zet de MudWorm in op continu een beetje baggeren. De MudWorm bestaat uit een langwerpige holle constructie die langzaam door de sliblaag heen beweegt. Aan de voorzijde neemt het door de stuwende beweging bagger op, aan de achterzijde wordt dit door dezelfde stuwende beweging in een verzamelbak gedrukt. Het systeem blijft relatief onverstoord, omdat: - De MudWorm zich traag voortbeweegt, waardoor er weinig opwoeling is; - De MudWorm zich dieper in de bodem bevindt, waardoor de waterige toplaag grotendeels onaangetast blijft; - De MudWorm slechts kleine delen slib verwijderd in kort tijdsbestek, over een langer tijdsbestek kan dit de gehele baggeropgave zijn.

De MudWorm wordt aangedreven door zonnepanelen, die op de MudWorm zelf worden geplaatst. De bagger wordt verzameld in een bak die achter de MudWorm hangt en deze kan elk gewenst moment gelegeerd worden. In de MudWorm worden sensoren geplaatst die het slib kunnen testen op kwaliteit en samenstelling. Aangezien vooral de dikkere sliblaag 'geoogst' wordt gaan we onderzoeken of we hiervoor nieuwe toepassingen kunnen vinden als bouwstof. Online kan gevolgd worden: - Hoeveel bagger 'geoogst' is - Wat de kwaliteit van de bagger is - Of de MudWorm nog goed functioneert

Figuur 2. Een schematische weergave van de MudWorm. Door de peristaltische beweging wordt bagger opgenomen en in een verzamelbak gedrukt.

Zoetconcept

Idee van: Margo Robben, Bas van Spronsen en Sil van Lieshout RHDHV

Wereldwijd staan we voor de enorme uitdaging om klimaatverandering tegen te gaan. Een belangrijke eerste stap hierin is de energietransitie. Thermische Energie uit Oppervlaktewater (TEO) biedt kansen. Gebruikmakend van temperatuurverschillen van het water, kan de warmtevraag van de bebouwde omgeving voor een groot deel worden beantwoord. Maar wat nou als we een TEO-installatie zouden combineren met een natuurlijk zuiverend rietfilter? Dat is waar het ZOET (Zuiverend, Opwarmend, Ecologieverbeterend, TEOpasbaar) concept voor staat.

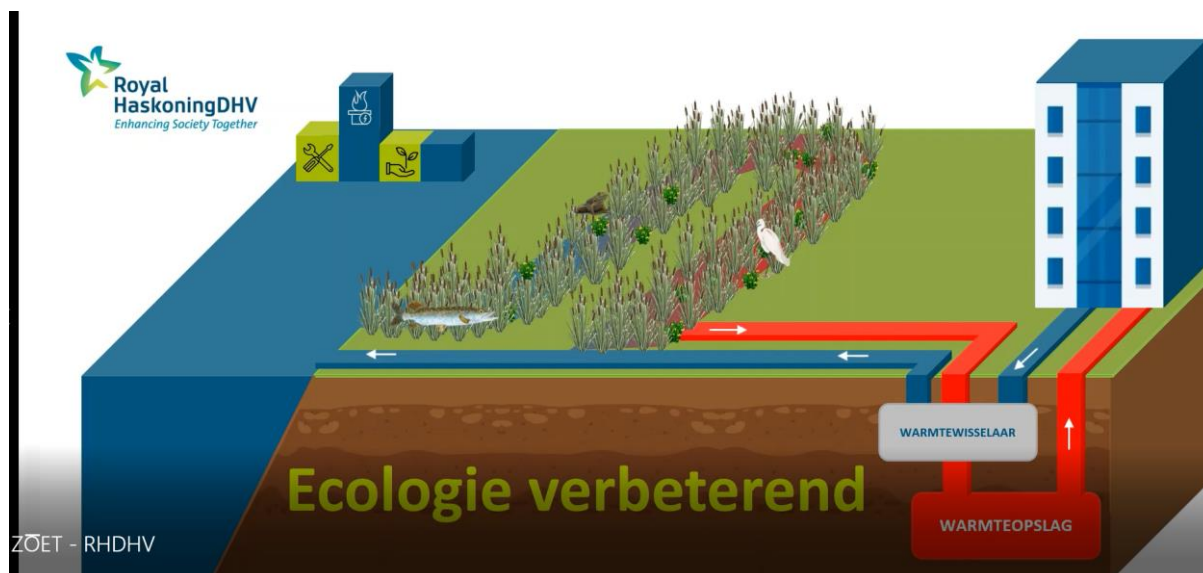
ZOET is **Zuiverend**. Rietfilters verbeteren de waterkwaliteit door natuurlijke zuivering van onder andere fosfor. Ook worden slibdeeltjes efficiënt weggevangen in het filter, waardoor de TEO minder onderhoudsgevoelig is.

ZOET is **Opwarmend**. Vóórdat het water de TEO-installatie bereikt, stroomt het water eerst door een relatief ondiep rietfilter. Hierdoor wordt de watertemperatuur verhoogd en kan er meer warmte ontkoppeld worden door de TEO-installatie met als gevolg een hogere efficiëntie en winstgevendheid.

ZOET is **Ecologieverbeterend**. Waar eerder harde oevers domineerden, worden nu natuurvriendelijke oevers gecreëerd met een grote diversiteit aan moerasplanten, vogels, amfibieën en vissen. Meer groen zorgt daarnaast ook voor verkoeling van de lucht en dus minder hittestress. Het systeem draagt zo aanzienlijk bij aan de leefbaarheid in de stad.

En ook belangrijk; ZOET is **TEOpasbaar**. Het concept biedt flexibiliteit waardoor het inpasbaar is in iedere bebouwde omgeving.

Zo werken we niet alleen aan een toekomst waar energie duurzaam wordt opgewekt, maar worden er tegelijkertijd ook kansen gecreëerd om natuurwaarden te herstellen en de kwaliteit van oppervlaktewateren te verbeteren.

THEMANUMMERS

De Werkgroep Ecologisch Waterbeheer is een vereniging die zich inzet voor een optimale benutting van ecologisch kennis ten behoeve van het waterbeheer in Nederland. De Werkgroep geeft minimaal eenmaal per jaar een **NIEUWSBRIEF** uit en heeft daarnaast een publicatiereeks van **THEMANUMMERS**. De themareeks zijn in onderstaand overzicht weergegeven. Op de WEW website is het complete overzicht eveneens opgenomen en via de website zijn een aantal van de meer recente themanummers te downloaden (<http://www.wew.nu/publicaties.php>).

Veel oude themanummers (zie WEW-site Publicaties) zijn nog als rapport beschikbaar. Te bestellen bij de penningmeester tegen kostprijs + verzendkosten.

WEW-01	<i>Biologische Waterbeoordeling. Methoden voor het beoordelen van Nederland oppervlaktewater op biologische grondslag.</i> L. de Lange & M.A. de Ruiter, eindredactie, 1977. Werkgroep Biologische Waterbeoordeling. (Niet meer verkrijgbaar)
WEW-02	<i>Biologische waterbeoordeling: instrument voor waterbeheer?</i> P.F.M. Verdonschot & L.W.G. Higler (redactie). 1987. Werkgroep Biologische Waterbeoordeling; Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Leersum. (Verkrijgbaar via IBN-Wageningen)
WEW-03	<i>Biologische Waterbeoordeling. Een theoretische beschouwing.</i> Pieter Schroevers, 1991. Een uitgave van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer.
WEW-04	<i>De maakbaarheid van de Natuur.</i> Verslag van een discussiemiddag van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer, Subgroep Standaardisatie. Onder redactie van E.T.H.M. Peeters, P.T.J.C. van Rooy, H.A.M. Ketelaars & M. Fellingier, 1994. Speciale uitgave Nieuwsbrief 20, Werkgroep Ecologisch Waterbeheer.
WEW-05	<i>Levensgemeenschappen van brakke wateren, aanzet tot een beschrijving en bescherming.</i> Werkgroep Ecologisch Waterbeheer, werkgroep Brakke wateren. December 1995. prijs fl 10,-
WEW-06	<i>Beken stromen. Leidraad voor ecologisch beekherstel.</i> Verdonschot P. et al, 1995. WEW-06, STOWA 95-03, Utrecht. (Verkrijgbaar bij firma Hageman Verpakkers, Zoetermeer)
WEW-07	<i>Leidraad voor ecologisch beekherstel in discussie.</i> Discussieverslag n.a.v. het concept: "Beken stromen". Onder redactie van O.Driessen en P. Verdonschot, 1995.
WEW-08	<i>Lijst van de Nederlandse Chironomidae.</i> Alexander Klink en Henk Moller Pillot, mrt 1996.
WEW-09	<i>Habitat evaluatie procedure: een bruikbaar instrument voor het (regionaal) waterbeheer.</i> Verslag van een discussiemiddag (1 november 1995) van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer. Onder redactie van: M. Fellingier, J. Friedrich, E.T.H.M. Peeters, oktober 1996.
WEW-10	<i>De aquatische levende rupsen van Nederland, proeftabel en autecologie.</i> H. Vallenduuk, H. Cuppen en G. van der Velde.
WEW-11	<i>Inlaat van systeemvreemd water.</i> Verslag van discussiemiddagen. Onder redactie van Jan Hylkema en Ria Hunink, september 1997.
WEW-12	<i>Evaluatie en verder ontwikkeling van ecologische beoordelingssystemen.</i> Verslag van een STOWA workshop 3 april 1997 Onder redactie van R. Maasdam en S. Klapwijk, november 1997.
WEW-13	<i>Natte natuur tussen wal en schip?!</i> Verslag van een workshop van de Werkgroep Ecologische Waterbeheer, subgroep standaardisatie. Onder redactie van J.C Friedrich, A. Fortuin en M. Fellingier, november 1997.
WEW-14	<i>Aquatisch-ecologische instrumenten voor de toekomst.</i> Verslag van een workshop van de Werkgroep Ecologisch Waterbeheer subgroep Ecologische Instrumenten in samenwerking met IKC-N en STOWA, Onder redactie van Piet F.M. Verdonschot en Stefanie N. Janssen, juli 1998.
WEW-15	<i>Naar een gedifferentieerde en gebiedsgerichte waternormering.</i> Verslag van een workshop van de WEW subgroep sloten op 17 september 1998. Onder redactie van E. van Dijk.

WEW-16	<i>Naar standaardisatie van visstandmonitoring en –beoordeling.</i> Verslag van een workshop van de WEW subgroep Sloten op 2 december 1998. Onder redactie van S.Semmekrot, december 1999.
WEW-17	<i>Handleiding bemonsteringsapparatuur aquatische macro-invertebraten.</i> Werkgroep Standaardisatie Macro-invertebraten Methoden & Analysen. December 1999.
WEW-18	<i>Handleiding bemonsteringsapparatuur aquatische macro-invertebraten.</i> Werkgroep Standaardisatie Macro-invertebraten Methoden & Analysen. Juli 2001.
WEW-19	<i>Zeldzaamheid van de macrofauna van de Nederlandse binnenwateren.</i> Onder redactie van R.Nijboer & P. Verdonshot. Juli 2001.
WEW-20	<i>Ecologisch waterbeheer in de toekomst met een blik uit het verleden.</i> Symposium ter gelegenheid van het afscheid van drs. Jean JP Gardeniers dd 21 februari 2002. Onder redactie van Edwin Peeters, januari 2004.
WEW-21	<i>Geannoteerde standaardlijst van determinatieliteratuur voor Nederlandse aquatische macro-invertebraten.</i> Werkgroep Standaardisatie Macro-invertebraten Methoden en Analyse (WSMMA). Redactie Barend van Maanen en Ton van Haaren.
WEW-22	<i>WATER IS, als er WATER IS.</i> Uitgave ter gelegenheid van het veertigjarig bestaan van de WEW. Redactie: Peter Heuts, Lowie van Liere, Bas van der Wal, Bert-Jan van Weeren. Tevens Stowa publicatie 2007-10. Juni 2007
WEW-23	<i>Milieu- en habitatpreferenties van Nederlandse zoetwatermacrofauna.</i> Auteurs: W.C.E.P. Verberk, P.F.M. Verdonshot, T. van Haaren, B. van Maanen. Subgroep Autoecologie. Redactie: Rebi C. Nijboer. Mei 2012. Met spreadsheet-bijlage voor de soortenlijst met indicatorwaarden.
WEW-24	<i>Aquatische ecologie in Nederland. Functioneren en beheren van zoete en brakke aquatische ecosystemen.</i> Auteur: Henk Hoogenboom, 2014. Tevens Stowa publicatie 2014-25. Uitgegeven door KNNV Uitgeverij, Zeist. <i>In herdruk</i>

Ruimte voor de rivierproject Crezeepolder in Ridderkerk (ZH) met op achtergrond de Alblisserdamse brug en industrie, Foto Christa Groshart